

Väärtuspõhine poliitika on Eesti jaoks tähtsaim

Peaminister Andrus Ansip rõhutas kõrgemate riigikaitsekursuste avamisel, et Eesti peab jätkama väärtuspõhist välispoliitikat, mis on hulga olulisem võimalikest majandushuvideist.

Peaminister rääkis Läänemaal Roostal toimunud kursustel, et julgeolek sõltub üha enam sõjalises mõttes ebatraditsioonilistele ohtudele vastuseisemisest. „Me ei ole sõjas, kuid peame sellegipoolest igapäevaselt võitlema oma maine eest, oma ajaloo eest ja nende valikute eest, mis said tehtud 1990. aastate algul,” ütles ta.

Rääkides Eesti kaitsepoliitika märkis Ansip, et Eesti on oma kaitsevõimet viimastel aastatel oluliselt parandanud. Positiivse näitena tõstis ta esile õhukaitse-süsteemi Mistral rajamise.

Valitsusjuhi sõnul kehtib kollektiivse kaitse printsiip praegu sama kindlalt kui varem. „Iseseisev kaitsevõime on kollektiivse kaitse üheks oluliseks eelduseks, aga meil pole põhjust kahelda, et meie NATO partnerid meid vajadusel abistaksid,” ütles peaminister.

Samuti tõstis peaminister esile, et tänu edukale koostööle rahu tagamisel rahvusvahelistes pingekolletes on Eesti mitmel korral äramärkimist leidnud ka Ameerika Ühendriikide presidendikandidaatide debattides.

„Kui mõlemad USA presidendikandidaadid nimetavad Eesti riiki valimisdebattides nimepidi, on see märk meie edukast partnerlusest. See on sümbol tulemuslikust välispoliitikast. Meie osalemist välismissioonidel märgatakse ja hinnatakse,” ütles ta.

Aktuaalne

Turistid leidsid Ida-Virumaa üles

Huvitavat lugemist

Tuhamäest saab vabaajakeskus

Parlamendis

Eelarvearutelud tulevad pingelised

Persoon

Erkki Laidinen – gurmaanist turundaja

FOTO: TAIMI SAMBLIK

Riigikogu aseesimees Kristiina Ojuland ja Tamsalu piirkonna juht Egle Tiitsmaa röömustavad, et Ida-Virumaal on asulate valgustamine tõsiselt ette võetud.

Virumaa saab järjest valgumaks

7. oktoobril toimus Tamsalu Spordikeskuses Reformierakonna Lääne-Virumaa maakonnaorganisatsiooni juhatuse koosolek, kus muuhulgas arutati ka Virumaa valgustamise teemat.

Kohtumisel osalesid Lääne-Virumaa erinevate piirkondade juhid ja Tamsalu Reformierakonna liikmed ning teemaks oli laiemalt, kuidas Virumaal elu parandada.

Mida pimedamaks sügisõhtud muutuvad, seda enam kerkib päevakorda tänavate ja külade piisava valgustatuse küsimus. Eriti terav on probleem maapiirkondades. Siinkohal on Reformierakond saanud ju-

ba omavalitsusjuhtidele abiks olla. Välja pakutud programmi „Virumaa valgeks” on omavalitsusjuhtide seas saanud edu.

Tuled põlema

Enne pimedaid sügisõhtuid on Haljala vald välisvalgustuse arengukava järjelt rekonstrueerinud valgustuse Haljala bensiinjaamast Narva maanteeni. Haljala vallavolikogu esimehe Leo Aadelil sõnul on järgmise aasta plaan jõuda valgustusprogrammiga ka küladesse. Samuti on külade bussipeatuste valgustamisega aktiivselt algust teinud Vihula vallavalitsus. „Reformierakonna toetus Virumaa valgustamise programmile on olnud väga oodatud,” sõnas Vihula vallavanem Priit Pramann.

Samad mured on ka Tamsalu piirkonnas, mille valgustamise vajadust

esmajärjekorras näeb Tamsalu vallavolikogu liige Pavo Raudsepp.

Piirkonna kitsaskohti lahates tõi volikogu liige ühe probleemina välja nii Tamsalus kui ka mujal maapiirkondades eksisteeriva töö- ja

Reformierakonna toetus Virumaa valgustamise programmile on olnud väga oodatud.

Priit Pramann

tööjõupuuduse. „See on nagu suletud ring. Kohapeal on puudus aktiivsetest inimestest, kes suudaks töökohti luua, samas, kui keegi tulebki plaaniga, midagi suuremat rajada, puudub kohapeal tingimustele vastav tööjõud,” ütles Raudsepp olukorda kommenteerides. „Tekki-

nud olukord on suureks probleemiks, eriti praegusel majanduslikult keerukal ajal ning suletud ringist väljumine on vallajuhtidele parajaks pähklik,” lisas Raudsepp.

Kõik enda kätes

Riigikogu aseesimehe Kristiina Ojulandi sõnul on maapiirkondade elu edasikandjatena olulisel kohal just aktiivsed kohalikud kultuuri- ja spordiinimesed, keda tuleks kaasata kõikidesse, nii poliitilistesse kui vähem poliitilistesse tegevustesse.

Tamsalu piirkonna juhi Egle Tiitsmaa sõnul on oluline leida nn boonused, mis paneks kohaliku kogukonna huvituma ümber toimuvast. „Üldises plaanis on kõik meie endi kätes, kuid ennekõike tuleb leida endas koostöövaim ja ühine keel,” lausus Tiitsmaa.

IET

Juhtkiri

Eesti püsib Sinul

Väide, et maailm ei ole enam endine, kõlab õnsalt. Seda enam, et suurte ja tegeliku mõju omavate muutuste tähtsus ja tähendus saab alati selgeks tagantjärele. Vahel aastakümneidki hiljem. Ent jahtuv majandus ja kiduvad rahaturud viitavad, et midagi toimub. Mis saab Eestist, mis saab Eesti kroonist, mis saab minust, minu perest, säästudest ja tulevikuplaanidest, küsivad paljud endalt, esialgu veel enamasti alateadlikult.

Lennart Meri „Hõbevalge” taasilmumine pani mõtlema sellele, mis teeb ühe riigi ja rahva suureks. See ei ole muretsemine, vaid usk, et toimitakse õigesti, ning veendumus, et tulevik tuleb parem, tegutsemine selle nimel iga päev. Üheks tulevikusuvi viiteks on statistikatabel, mis emotsioonitult, kuid selgelt ütleb, et aasta aastalt sünnib Eestis järjest enam lapsi. Aga kas sellest piisab?

„Eestlasele on omane mingi kummaline arrogants. Kui korteris on tehtud euroremont ja käidud paar korda Kanaariidel, siis tekib ülb, suhtumine, et mul on ükskõik, mul pole midagi vaja, et Riigikogu on loll, õigeid kandidaate pole. Aga kuskohas Sina, kallikene, siis oled? Mis mängu Sa mängid? Võta osa. Pole võimalik mõista inimesi, kes enne valimisi ütlevad, ah, kõik on nii lollid, mina küll valima ei lähe, justkui enast distantseerides sellest mängust. Sul tuleb ju ka selles riigis edasi elada. Palun täida oma kohus. Ära otsi ideaali. Mine võta lipik välja ja lase see kasti kellegi poolt neist „halbade” kandidaatidest, kes Sulle kõige enam meeldib.“ Nii rääkis hiljuti meie hulgast lahkunud Urmas Ott.

Me ei ole ikka veel päriselt leidnud seda uut eesmärki, millega asendada kogu aastakümne jagu kestnud püüdlusi Euroopa Liitu ja NATOsse. Eesti viimase kümnendi suurim saavutus on, et Eestist ei ole saanud õpitud abituse riiki. Olemas ja alles on see ühtekuuluvustunne, mis ilmutas ennast kaks aastat tagasi presidendivalimiste eel, tänavu kevadel prügi koristades, augustikuus öölaulupeol. See annab Eestile maailma ümberkorraldumisel selge eelise.

Algavaks pimedaks ajaks on Eesti Teatajal kaks soovitus. Õpige midagi uut. Ja tehke sporti. Kas või kaks kükki igal hommikul. Ja kui need soovitusel ajavad muigama, siis tasuks Urmas Oti öeldu veelkord läbi lugeda. Keegi pole tühistanud Eesti põhiseaduse esimest lauset, mis algab sõnadega: Kõikumatust usust ja vankumatus tahtes kindlustada ja arendada riiki... ja sellele järgnevat. Kus on see usk ja tahe Sinul? **ETI**

Kiviõli: tuhamäest sai ajaviitekeskus

FOTO: ERAKOGU

Kui Madis Olt sõpradega aastaid tagasi Kiviõli tuhamäele kelgutama läks, ei osanud ta arvatagi, et lõbusa ürituse käigus tekib idee, mis muudab Kiviõli arengut.

Jutt käib mõttest muuta tuhamägi spordikeskuseks ja korraldada seal erinevaid üritusi. Idee arendada tuhamäest Kiviõli tõmbenumber tekkis Madis Olti koos sõbra Janek Maariga 2000. aasta talvel. „Sõbrad olid mulle Ida-Viruses külla tulnud ning otsustasime märke kelgutama minna, sealt see alguse saigi,” räägib Madis Olt. Täna on seal mäel peetud mitu suurt võistlust.

Tsiklid ronivad mäkke

Aastast 2003 on seal korraldatud mootorrataste mäkketõusuvõistlusi. Läänud aastal oli huvilistel võimalus näha Qvalda showkrossi ja tänavu külgevankritega motokrossi maailmameistrivõistluste etappi.

Meil on valmis Eesti pikimad, 400 kuni 650 meetri pikkused mäesuusa- ja lumelauarajad, mäesuusatamise õppenõlv ja lumerõngarada lastele.

„Kogu keskuse kontekstis oleme tänaseni tegelenud keskuse väljaarendamise ettevalmistamisega. Praeguseks on kõik valmis infrastruktuuri investeeringuteks. Käega katsutava-

Kunstlikult kerkinud tuhamägi pakub häid sportimisvõimalusi.

test tööd on tehtud suuremahulised pinnasetööd. Meil on valmis Eesti pikimad, 400 kuni 650 meetri pikkused mäesuusa- ja lumelauarajad, mäesuusatamise õppenõlv ja lumerõngarada lastele,” räägib Olt.

Tulevikus on mäel kindlasti plaanis jätkata rahvusvaheliste tiitlivõistluste korraldamisega motokrossis. Samuti elab oma elu edasi mäkketõusu võistlus.

enamasti Tallinna ümbruskonna inimesed. Välituristidest on esikohal soomlased. Head meelt teeb Läti turistide arvu suurenemine. See on põhjuseks, miks tegime oma kodulehele ka läti keelse versiooni.

Mida turistid Ida-Virumaal peamiselt teevad?

Mis puudutab siseturiste, siis esikohal on nädalalõpupakette võtavad nooremajalised (25-40aastased) inimesed. Tullakse peredega ja sõpruskonni. Enamasti ollakse kohapeal paigal. Mitu järjestikust ööd ööbijad käivad ka kohalike vaatamisväärsustega tutvumas. Teine suur osa on ettevõtteid, kes koolitavad oma töötajaid ja peavad suve- ning talvepäevi.

Välituristid käivad peamiselt reisirühmade kaudu gruppidega. Nende päev on enamjaolt planeeritud ja meie juures süüakse õhtusöök ning magatakse kosutav uni.

Põhilised kohad, mida külastatakse

Kiviõli mäel tulevikus pakutavad teenused:

- Rahvusvahelise Suusaliidu (FIS) nõuetele vastav Big Air trampoliin ning täismõõtmelised nn Half Pipe, mis projekteeritakse lumelaua MK-etappide ning Eesti lumelaua olümpiakoondise nõudeid arvestades, samuti heatasemeline lumelauakrossirada
- Rahvusvahelise Motoföderatsiooni FIM nõuetele vastav motokrossirada, kus 2007. aastal korraldati mit-

me motokrossi maailmameistri osavõtul rahvusvaheline showkross ja 2008. aastaks planeeritakse külgevankrite MM-etapi korraldamist

- ATV ja maastikuautode rajad
- Seikluspark
- Mägirataste down-hill rajad
- Suvised „alpine slide” kelgurajad
- Skate park rula-, rulluisu-, BMX-sõitjatele

„Niipea kui kogu keskus välja arendatud, alustame ka erinevate taliürituste korraldamisega,” lubab Olt.

Sõidab krossi

Madis Olt sõidab ka ise motokrossi. Kuid ta jõudis selleni enda sõnul suhteliselt hilja, kui käis 2003. aastal Valgas motokrossil pealtvaatajana. „Seal käis „klõks” peas ära,” räägib ta. Täna on nii, et suvel võtab moto-

spordiga tegelemine olulise osa Madise ajast. Iga nädal kulub keskeltläbi kaks päeva treeninguteks ja võistlusteks. Tänavu saavutas ta Eesti meistrivõistlustel seitsmenda koha.

„Lisaks korraldame Kiviõlis külgevankritega motokrossi maailmameistrivõistluste etappi. MM-etapi korraldustöö on aastaringne ning eriti intensiivne suvel, umbes üks kuu suvest kuulub ainult MMi korraldamisele,” räägib Olt. **ETI**

Turistid leidsid suvel Ida-Virumaa üles

Saka Cliff Hotelli direktori Terje Bürklandi sõnul külastasid läinud suvel turistid meelsasti Ida-Virumaad ning majutusasutustele kliente jagus.

Kuidas suvi möödus, kas turiste jagus Ida-Virumaale piisavalt?

Suvi möödus Saka Cliff Hotelli jaoks väga hästi. Klientide arv võrreldes eelmise aasta sama perioodiga (mai kuni august) on veidi suurenenud, seega huvi Ida-Virumaa vastu on jätkuvalt olemas. Sellel suvel tuli Virumaal turule kaks uut tegijat: Rakvere Aqva Hotel & Spa ja Meresuu Spa & Hotel. Mõlemad jäävad meist 50 kilomeetri kaugusele. Ka nende jaoks jätkus külalisi. Tean, et Meresuu täituvus oli 70-80% juures, mis on piirkonna mõistes üliväga hea!

Kes on põhilised turistid, kust nad tulevad?

Kaks kolmandikku on siseturistid,

Terje Bürkland

se, on Valaste juga, Toila Oru park, Kaevandusmuuseum, Kuremäe klooster, Narva kindlus, Narva-Jõesuu, vanausuliste küla Peipsi ääres jne.

Kuidas võiks Ida-Virumaal turismi edendada?

Ida-Virumaa turismil on see eelis, et majutuskohti on üsnagi parajalt, see

tähendab hõredalt. Me ei konkureeri üksteisega, vaid teeme koostööd. Turundame koos piirkonda, käime koos messidel, valmistame ühiseid teabematerjale jne.

Nii nagu paraneb piirkonna maine, niimoodi edeneb ka turism Ida-Virumaal. Täna on päeval ei saa me öelda, et tunneme oma nahal majanduse jähnenemist. Klientide huvi, nagu öeldud, on endine ja suuremgi veel. Tõusevad küll püsikulude hinnad. Nende hindade tõusu ei saa me kuidagi takistada, seega on meie igapäevane ülesanne tugevdada toodet, võidelda iga kliendi eest, pakkudes talle väga personaalset teenindust.

Loodame, et praeguses majanduslikus olukorras ei jää seisma algset planeeritud põnevaid projekte. Uued tegijad toovad meie piirkonda palju uusi inimesi – nii ärimehi, töölisi, kui turiste. Meie peame olema valmis neid kõiki vastu võtma ja vääriliselt teenindama. **ETI**

Virumaa tervishoiusüsteem on läbi teinud muutused

Sihtasutuse Ida-Virumaa Kiirabi juht Arnold Persidski selgitab, kuidas maakonna tervishoiuvõrk elanike reaalsete vajadustega üha rohkem arvestada püüab.

Virumaa tervishoiusüsteem on üle elanud suured reformid. Ida-Viru keskhaiglast on saanud piirkonna meditsiiniline tõmbekeskus. Paljuski tänu sellele saab palju probleeme, mis enne vajadis lahenduse saamiseks suunamist kas Tartusse või Tallinnasse, nüüd kohapeal ära lahendada. Ida-Viru Keskhaigla teeb tihedalt koostööd ka Tartu spetsialistidega, kes käivad kohapeal oma teadmisi ja oskusi rakendamas. Viimasel ajal on SA Ida-Viru keskhaigla parema meditsiiniteeninduse ja kontrolli alla saanud ka piirkondi, kus tööajaväline meditsiiniabi lonkas. Siinkohal pean silmas Kiviõli ja Sillamäe linna, kus elab palju inimesi, kuid erialaspetsialistidest on tunda puudust.

Parima abi saab parima rahakasutusega

Toimus ka kiirabi reorganiseerimine: neljast kiirabi brigadi pidajast on moodustatud üks tugev SA Ida-Viru Kiirabi, mis on võimeline lahendada mitte ainult erakorralise meditsiini küsimusi haiglaeelset etapil, vaid ka pädev ja vastutav katastroofimeditsiini eest. Ühiskonna praegusel arenguetaapil täidab kiirabi teenistus täiendavat sotsiaalse tähtsusega rolli, mis on tegelikult üsna koormav ja vähetasustatud.

Virumaal on üsna palju asutusi, kes osutavad meditsiinilist abi. Liberaalse mõtte valguses on see kindlasti hea, kuid probleemiks kerkib, et ressursside parim kasutamine on raskesti hinnatav. Eri asutuste juhid saa-

Arnold Persidski sõnul ei saa ka kiirabi korraldades efektiivselt rahakasutusest üle ega ümber.

vad erinevalt aru sellest, kuidas parima arstiabi tagamiseks raha kõige paremini kasutada. Samuti kitsendab

Meditsiiniastutuste võrk peab vastama elanikkonna reaalsetele vajadustele ja ressursside ratsionaalse kasutamise nõudmistele.

teenuseosutajate ülemäärane hajutatatus ja erinevate juriidiliste vormide esinemine Virumaal (nt Haigekassal on mitu partnerit, kes osutavad

üht ja sama teenust) tervishoiu juhtimist ning vähendab võimalust viia läbi edasist sihipärast tervishoiusektori reformi.

Asjad vaieldakse selgeks

Meditsiiniastutuste võrk peab vastama elanikkonna reaalsetele vajadustele ja ressursside ratsionaalse kasutamise nõudmistele. See eeldab kõrgemat juhtimise tsentraliseerituse taset, kui tänaseks päevaks väljakujunenud. Vaatamata raskustele ja kasvavale vastutusele tulevad perearstid oma tööga hästi toime ning esmatasandi arstiabi on suur tugi nii kiir-

abile kui keskhaigla.

Loomulikult ei ole meil siin kõik nii roosiline kui tundub. Nii nagu igal pool, on ka Virumaal olemas valdkondadevahelised probleemid, millega me igapäevaselt tegeleme, mille üle arutleme ja mille üle vaidleme tervishoiukorraldajatega. Seisnagu need siis tulevikuperspektiivide ja prioriteetide paikaplanemises või ka tekkinud probleemide lahendamise taktikas. Koostöö, mis on meie hajutatud tervishoiusektoris väga oluline, toimib Ida-Viru tervishoius hästi.

Arnold Persidski, Sihtasutuse Ida-Virumaa Kiirabi juht

Jõhvi-Kukruse teelõik uueneb

Loodetavasti veel sel aastal algavad Tallinn-Narva maanteel ehitustööd Jõhvi-Kukruse lõigul, mille eesmärgiks on muuta see lõik esmaklassiliseks maanteeks.

I klassi maantee tähendab sõidurada laiusel 3,75 m, mõlemal pool teed 2,5 m laiuseid kindlustatud teepeenraid ning eraldusriba kahe sõidutee vahel.

Euroopa Liit toetab

Ehituse käigus rajatakse uus muldkeha, kusjuures kaevanduskäikudest tulenevate vajumiste vältimiseks kasutatakse geovõrku. Samuti on kavandatud kolm eritasandilist ristmikku, üks risttee, kaks jalakäijate silda, kergliiklusteed ja kogujateed kogu lõigu ulatuses. „Lisaks ehitatakse müratõkkeseinad ning tehakse teekeskonna

seisundi parandamiseks maastiku kujundustööd,“ selgitas Ida-Viru maavalitsuse arengu- ja planeeringutalituse juhataja Tiit Toos.

Tegemist on 7,4 kilomeetri pikkuse lõiguga Tallinn-Narva maantee 155,9-163,2 kilomeetritel. Ehituse ettevalmistustööd on kestnud juba ligemale üheksa aastat. Euroopa Liit toetab ehitust umbes 200 miljoni krooniga. Ligikaudu 800 miljoni krooni maksma minevad ehitustööd peaksid sellel lõigul lõppema eeldatavalt 2011. aasta sügisel.

Vastavalt Maanteeameti taotlusele algatas Ida-Viru maavalitsus septemb-

Euroopa Liidu toel investeeritakse Tallinn-Narva maanteele sadu miljonid.

ris maavanema korraldusega maakonnaplaneeringu täpsustamiseks ja täiendamiseks teemaplaneeringu.

Loogiline jätk

Selle käigus täpsustatakse Tallinn-Narva maantee trassikoridor Jõhvi-Narva lõigus koos Jõhvi ja Sillamäe ümbersõitude trassikoridoridega ja määratakse Vodova-Riigiküla (Narva ümbersõit) trassikoridor.

„See planeering on loogiliseks jätkuks Kukruse-Jõhvi planeeringule, mis hiljaaegu kehtestati. Kukruse-Jõhvi maantee-ehitust alustatakse sellel aastal ja töödega püütakse lõpule jõuda 2011. aasta lõpuks. Samale ajale on kavandatud ka Jõhvi-Narva planeeringu kehtestamine. Millal alustatakse järgmise maantee lõigu reaalset ehitust, on praegu veel raske ennustada,“ ütles Tiit Toos. **ET**

Lühidalt

Sündivus Lääne-Virumaal jätkab tõusulainel

Lääne-Virumaal sündis septembrikuul 58 last, neist 20 Rakveres.

Aasta algusest on Lääne-Virumaal sündinud kokku 544 last. 138 last on sündinud Rakvere linnas ja 71 Tapa vallas.

Sündivus jätkab maakonnas tõusulainel. 2006. ja 2007. aastal sündis Lääne-Virumaal üle mitme aasta taas üle 700 lapse.

„Ka sel aastal on suur tõenäosus, et sünnib vähemalt samapalju,“ ütles perekonnaseisutoimingute juhtivspetsialist Anneli Riim.

Aasta alguse seisuga on iive positiivne Haljala, Rägavere, Sõmeru ja Vinni vallas.

Maakonnas registreeriti septembrikuus 87 surmaakti, aasta algusest on registreeritud Lääne-Viru maakonnas kokku 732 surmaakti.

Septembrikuus sõlmiti Lääne-Virumaal 17 abielu, neist 16 maavalitsuses ja üks vaimulik Tauno Toompuu poolt.

Selle aasta üheksa kuuga on Lääne-Virumaal sõlmitud 185 abielu, neist 174 maavalitsuses ja 11 vaimulike poolt. Möödunud aasta samal perioodil sõlmiti 217 abielu, neist 204 maavalitsuses ja 13 vaimulike poolt.

Septembrikuus lahutati 11 abielu. Selle aasta üheksa kuuga on lahutatud 84 abielu, eelmise aasta samal perioodil lahutati 109 abielu.

Muudatused Lääne-Viru maakonnaliinidel

- Liin nr 7 Võsu – Käsmu – Vihasoo – Kotka. Seoses reisijate vähesuse huviga liini vastu ei välju buss talveperioodil (01.09-31.05) kolmapäeviti väljuv buss. Suveperioodil (01.06-31.08) muudatusi ei ole.
- Liin nr 21 Rakvere – Sõmeru – Näpi – Rakvere. Uue plaani kohaselt ei välju laupäeviti ja pühapäeviti kell 17.00 väljuv buss, kuna samal ajal väljub liin nr 47 Rakvere – Uhtna – Ubja – Rakvere ning Sõmerule sõiduks kasutatakse valdavalt just seda liini.
- Liin nr 27 Rakvere – Roela – Rasivere. Võttes arvesse kodanike ettepanekuid hakkab seni Rasiverest kell 10.00 ja Rasivere teelt kell 10.06 alustanud buss väljuma tund aega varem vastavalt kell 9.00 ja 9.06.
- Liin nr 47 Rakvere – Ubja – Uhtna – Ubja – Rakvere. Seni Rakverest laupäeviti kell 8.00 väljuv buss hakkab edaspidi väljuma kell 16.00. Põhjuseks reisijate huvi ning asjaolu, et laupäeva hommikuti väljub buss ka kell 7.30.

Muudatused hakkasid kehtima 20. oktoobrist 2008.

Lühidalt

FOTO: PRESSIFOTO

Mati Raidma: kaitseväge kontingendi piirmäärat Afganistanis peab suurendama

Riigikogu on arutamas Eesti kaitseväge isikkoosseisu suurendamist ja nende kasutamise tähtsust pikemaajalist Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelisel rahutagamissioonil Afganistanis.

Praegune kuni 2008. aasta lõpuni kehtiv Riigikogu mandaat näeb ette kaitseväge kasutamise Afganistanis kuni 150 kaitsevaelasega. Uue eelnõu jõustudes suureneks operatsiooniosalevate kaitsevaelaste ülempiir 170 kaitsevaelaseni.

Parlamendi riigikaitsekomisjoni esimehe Mati Raidma sõnul tuleneb piirmäärat suurendamine Eesti kontingendile uute võimete lisamise vajadusest. Seda näiteks vajadusest tõhustada isikkoosseisu võimekust likvideerida improviseeritud lõhke-seadeldisi. Samuti antakse kontingendi rotatsiooni ajaks luba Afganistanis asuvate Eesti kaitsevaelaste arvu ülempiiri kahekordistada.

„Operatsiooniosalevate Eesti kaitsevaelaste rotatsioon toimub kahel korral aastas. Kuna Eesti kompaniil on oma vastutusala, mida ei saa tühjaks jätta, tehakse vahetus operatsioonialas, mitte Eestis. See võimaldab ka saabuval üksusel vastutusala sujuvalt üle võtta ja lahkuval üksusel edasi anda omandatud teadmisi vastutusala ja vastase kohta,“ selgitas Raidma.

„Pidev operatsioonialas kohalolek on otseselt seotud Afganistanis teenivate kaitsevaelaste turvalisusega,“ märkis riigikaitsekomisjoni esimees.

Toomas Viks

Reformierakond: opositsioon peaks segaduse külvamise asemel sisulist tööd tegema

Reformierakonna fraktsiooni esimees Keit Pentus hindab vastutustundetuks opositsiooni ettepanekut 2009. aasta riigieelarve menetlusest välja hääletada.

„Selle asemel, et mängida poliitilisi mängu ja itsitada nurga taga pihku õeldes, et mida halvem valitussliidule, seda parem opositsiooniparteidele, tuleks opositsioonil näidata, et nad on suutelised ka sisuliseks tööks,“ selgitas Pentus.

„Riiklikult tähtsa küsimusena Reformierakonna fraktsiooni algatatud ja majanduskomisjoni veetud Eesti ettevõtluskeskkonna olukorra ja tuleviku arutelul on suurepärase võimalus kõigile tulla oma ideede ja ettepanekutega välja, et mis siis ikkagi on see, mis meid praegusest majandusolukorrast üle aitab,“ lisas parlamendis suurimat fraktsiooni juht Pentus.

Toomas Viks

Eelarvekärped ei tule nõrgemate arvelt

Riigieelarve koostamisel tehti hulganisti kärpeid. Teataja saab kinnitada, et hoolimata meedias levitatud hirmujuttudest on pensionäride ja perede toetamiseks raha olemas.

Pensionitõus jätkub kavandatud tempos. Valitsus on kokku leppinud, et aastaks 2011 pensionid kahekordistuvad.

Vanemahüvitis

Vanemahüvitise maksimise alused on kõik samad mis sellel aastal ehk reeglid ei muudetud. Seega uuel aastal on endiselt lapsevanemal võimalik kodus olla 575 päeva. Järgmisest aastast tõuseb vanemahüvitis nii nende jaoks, kes hakkavad saama hüvitist alampalga määras, kui ka neile, kes hakkavad saama hüvitist maksimummääras. Kõige rohkem on hüvitise saajate hulgas neid, kes saavad hüvitist oma varasema palga suuruses – neid on 55% hüvitise saajatest.

Kui vanem ei käinud tööl, määratakse neile 2008. aastal hüvitist 3600 krooni, järgmisel aastal 4350 krooni. Kui vanem käis tööl, aga keskmine palk oli alampalgast väiksem, saavad nad hüvitist alampalga määras – 2008. aastal 4350 krooni. 2009. aasta alampalk ei ole veel teada (alampalga lepidvad kokku tööandjad ja AÜ ning kinnitab valitsus).

Maksimaalne hüvitise suurus 2009. aastal on ühe kalendrikuu tulu kolmekordne suurus ehk 30 729 krooni. Tänavu on maksimaalne vanemahüvitise suurus 25 209 krooni. Maksimummääras hüvitise saajaid on sel aastal juulikuu seisuga 4,9%.

Isapuhkus

Üks toetus, millest tuli eelarve menetlemisel loobuda, on tasuline isapuhkus pärast lapse sündi. Selle aasta 31. augusti seisuga on tasulist isapuhkust kasutanud 4078 meest. Isa-

FOTO: PRESSIFOTO

Perede toetamine jääb valitsuse olulisimaks eelistuseks ka säästuajal.

dele jääb tasustamata puhkuse saamise võimalus. Sotsiaalministeerium lähtus kärpeid tehes sellest, et ei to-

Kokkuvõid ei puuduta pensione, laste ja puuetega inimeste hoolekannet ega kiirabi.

hi kannatada kõige haavatavamad ühiskonna liikmed. Kokkuvõid ei puuduta pensione, laste ja puuetega inimeste hoolekannet ega kiirabi. Pea-aegu täies mahus on säilinud ka pe-

retoetuste pakett. Kui riigil avaneb tulevikus võimalus tasulist isapuhkust taastada, siis seda kindlasti ka tehakse.

Peretoetused

Peretoetuste maht on 2009. aastal 3,8 miljardit krooni, millest vanemahüvitis moodustab 2,2 miljardit ja peretoetused 1,6 miljardit. Peretoetustes on tehtud 2009. aastal järgmised muudatused:

2009. aasta riigieelarve eelnõu kogumahuks on 98,7 miljardit krooni. Sotsiaalministeeriumi valitsemisala eelarve aastaks 2009 on 43 159 353

439 krooni. Kogu riigieelarvest moodustab see pea 44%. 98% kogu sotsiaalministeeriumi valitsemisala eelarvest on kaetud seadustega (ehk erinevate toetustega). Vastavalt sellele kasvavad pensionid, ravikindlustus, makstakse sotsiaaltoetusi.

2009. aasta kasv on seotud eelkõige sotsiaalmaksu laekumisega (pensionid ja ravikindlustus). Ministeeriumi valitsemisala eelarvest läheb ligi 21 miljardit ehk 48% pensioniteks ning ligi 14 miljardit ehk 32% ravikindlustuseks.

Kätlin Atonen

Reformierakond plaanib europarlamenti valimiste võitu

Reformierakonna juhatus kutsus kokku töörühma, mille ülesandeks on Euroopa Parlamendi valimisplatvormi koostamine.

Töörühma hakkab juhtima oma kandideerimisest juba avalikult teatanud Riigikogu aseesimees ja Euroopa Liberallide, Demokraatide ja Reformipartei (ELDR) asepresident Kristiina Ojuland. Töörühma on kaasatud Reformierakonna välispoliitika asjatundjad ja Euroopa poliitika huvilised.

Töörühma on kaasatud Reformi-

erakonna välispoliitika asjatundjad ja Euroopa poliitika huvilised Urmas Paet, Andrus Umboja, Kalev Kallamets, Taavi Rõivas, Silver Meikar, Hannes Astok, Joel Hirv, Raivo Järvi, Urmas Klaas, Ivi Eenmaa, Igor Gräzin, Aarne Veedla, Airis Meier ja Paul-Eerik Rummo. Töörühma koostatav Reformierakonna Euroopa Parlamendi valimisplatvorm antakse erakonna juhatusle üle 15. märtsil 2009.

Reformierakond pooldab Euroopa Parlamendi valimistel suletud nimekirju ehk praegu kehtiva korra säilitamist. Suletud kandidaatide nimekirja teeb valimissüsteemi lihtsamaks,

FOTO: SCANPIX

Europarlamenti hoone Brüsselis võõrustab kuut Eesti saadikut.

sest valijal ei ole vaja kaaluda samaaegselt kandidaadile ning erakonnale antud hääle koostmõju. Samuti on Euroopa Parlamenti valitava kandidaadi poliitiline vastutus valijate, riigi ja erakonna ees suletud nimekirjade puhul suurem.

Reformierakonna valimisnimekirja selgub erakonnasisesel hääletusel järgmise aasta alguses. Valimised Euroopa Parlamenti toimuvad 7. juunil 2009, kui tehakse valik erakondade nimekirjade vahel. Reformierakonna eesmärgiks on valimised võita ja saada Eesti kuuest kohast kolm.

Silver Pukk

FOTO: PEEP LILLEMÄGI

Siim Kallase sõnul on valitsused ja keskpangad finantskriisile kiirelt ja otsustavalt reageerinud.

Siim Kallas: rahaturud vajavad usalduse taastamist

Oktoobri teisel nädalal Eestis viibinud Euroopa Komisjoni asepresidendi Siim Kallase hinnangul on olukord maailma rahaturgudel keeruline ja palju vähem ettearvatav, kui veel aasta tagasi.

Kallase sõnul on praegu keeruline arvata või ennustada, mis edasi saab. Küsimus, mida teha ja kuidas kujunenud olukorrast välja tulla, on oluline nii finantsinstitutsioonide kui Euroopa Liidu ja kogu maailma jaoks. Teine küsimus on, miks kõik läks nii.

Kolmas küsimus aga, mis saab edasi, kui olukord ka rahuneb. Ees on kindlasti nii oma olemuselt kui ulatuselt pretseedendituid kohtuasju.

„Üheks nii tõsise kriisi tekkimise põhjuseks on asjaolu, et rahaturul on täiesti arusaamatuid kombineeritud finantsinstrumente,“ lausub Siim Kallas meenutades, et Euroopa Komisjon tegi juba 2004. aastal ettepanekuid rahaturu ja pankade tegevuse läbipaistvust suurendada, kuid nende menetlemine takerdus. Pangainstrumentide auditeerimine ja kontroll on ja jääb lähiajal kogu maailma majanduse ja rahanduse tulevikku jaoks äärmiselt oluliseks teemaks.

„Pank peab teenima oma kasumi reaalsest majandusest, mitte spekul-

rimisega,“ meenutas Kallas ühe Rothschildi pangandusdünastia alusepanija öeldud sõnu. Kuidas kõikumalõõnud usaldust taastada, on maailma majanduse jaoks hetkel põhiküsimus, millele vastust ei tea keegi.

Praegu tunneme omal nahal, kui hea on see, et Euroopa Liit on olemas ja Eesti sinna kuulub.

„Praegu tunneme omal nahal, kui hea on see, et Euroopa Liit on olemas ja Eesti sinna kuulub. See tagab meie stabiilsuse,“ sõnas omal ajal peaministrina liitumisläbirääkimised lõ-

pule viinud Kallas, selgitades Eesti ning pankrotiohtu sattunud Islandi rahanduspoliitilisi erinevusi.

Võrreldes 1929. aasta kriisiga on valitsuste ja keskpankade tegevus Siim Kallase arvamusel siiski olnud otsustav, kiire ja jõuline. „Euroopa Liidu riigid vajavad aga selgemat ja koordineeritumat ühistgevust. Vaja on raamatupidamisoperatsioonide kajastuse ümberaatamist ja piiriülest pangajärelevalvet,“ loetles Kallas euroliidu rahanduse suunajate väljakutseid lisades, et maailma majanduses võib ees seista suur ümberjagamine nende kasuks, kellel on praegu vaba raha, ja täpset tulevikku ei prognoosi hetkel keegi.

Peep Lillemägi

Kuum teema

Jürgen Ligi: inimestel tuleb mõelda koolitusele

Terve suve poliitikutid töös hoidnud järgmise aasta riigieelarve eelnõu on jõudnud Riigikogusse. Peaminister Andrus Ansip märkis eelarvet Riigikogule üle andes, et tegemist on läbi aegade kõige avalikumalt koostatud eelarvega. Mida eelarve kaasa toob ja millist arengut majanduselt oodata, küsisime parlamendi rahanduskomisjoni esimehelt Jürgen Ligilt.

Kuidas hinnata parlamenti jõudnud riigieelarve eelnõu? Kui tõenäoline on, et see muutub menetlemise käigus?

Ei saa kahjuks öelda „kõik hea“ ega ka mitte „lõpp hea“. Tegu on karmi kokkuhoiuga, mille põhjused on majanduslanguses, ja mitte kõik kokkulepped ei rahulda. Parteiliste huvide tõttu jäeti tegemata mõni suur ja suhteliselt valutu samm, samas tehakse hulk väikesi ja valusaid.

Me ei saa olla optimistid ka tulude laekumise osas, sest majanduskeskkond halveneb kiiremini kui on eelarveprotsessi tempo. Mina kardan, et jääme puudujääki. Siiski on püüd tasakaalus eelarvet esitada kiiduväärne, samuti see, et halval ajal ei mindud maksude tõstmise teed. Kahetsusväärset peatati tulumaksu alanemine, mis majanduse seisukohalt ei ole hea. Kuid pensionid tõusevad ja vanemahüvitise kaitsesime ka ära. Riigikogus ma suurtel muutusteks ruumi ei näe.

Paljud eelarve ettevalmistamise ajal meedias kõlanud võimalikud kärped ja maksutõusud jäid olemata. Kui suur on võimalus, et järgmisel aastal eelarvet veelgi kärpida tuleb?

Need toimumatajäämised ei kergenda eelarve olukorda. Koalitsioonikaaslastele otsa vaadates võib arvata, et uuteks kärbeteks ei jätku hingejõudu. Tegelikult oleks tarvis selleks ka mõned seadust muuta, millest kivalt hoiduti.

Maailma majanduses valitseb rahutus ja mure. Kuidas see mõjutab Eestit ja mida oleks inimestel praegu tulevikku kavandades kõige mõistlikum teha?

Väikese majandusena vajame me rohkem väliskaubandust kui suure, samuti oleme sõltuvad väliskapitalist. Viimastel aastatel on kiiresti kasvanud eraisikute ja firmade laenu, mis pärinevad olulises osas välispankadest. Laenukriis ja üldine usaldamatus teeb meid väga haavatavaks, maailma finantskriis jõuab varem või hiljem reaal-majandusse. Selle kõige vastu on üksikisik jõuetu, samas on tema võimuses vältida finantsriske, olla tarbimises säästlik ning eelkõige näha vaeva töökoha nimel. Kindlasti hakkab eestlane senisest rohkem koolitusele mõtlema, riik ja uus töölepingu seadus pakuvad selleks ka lisavõimalusi.

Jana Mae: vanemahüvitis on üks hea asi

Tippsuusataja Jaak Mae ja tema abikaasa Jana Mae peres kasvab kolm last. Tütardele Isabelile (9) ja Laurenile (6) sündis maikuus vend Ralf.

Jana Mae hinnangul on mõned aastad tagasi kehtima hakanud vanemahüvitis kindlasti üks põhjuseid, miks Eesti peredesse viimastel aastatel ühe enam teisi ja kolmandaid lapsi sünnib.

„Saam vanemahüvitise kohta öelda küll vaid positiivseid sõnu. Esimeste laste sünni ajal seda ei olnud ja vahe võrreldes varasemaga on kohe selgesti tuntav,“ rääkis Jana Mae Teatajale.

„Ei pea nüüd küsima raha mehe

käest, varasema palga saamine sisuliselt jätkub ja pere majandamine on kohe hoopis teismoodi ja lihtsam.“

Jana avaldas arvamust, et vanemahüvitise maksmise põhimõtted on väga õigesti paika pandud ja hüvitis ei tohiks muutuda kõikidele jagatavaks sotsiaaltoetuseks, vaid peaks arvestama varasema palgaga. „Inimesed, kes saavad vanemahüvitist rohkem, on ühiskonnale ka rohkem andnud. On igati õiglane, kui ema selle aja eest, mis ta lapsega kodus

Jana Mae hinnangul sünnib just tänu vanemahüvitisele peredesse järjest enam teine ja kolmaski laps.

on, varasemat palga edasi saab,“ arutleb ta.

Otepääl on aga sellel aastal sündinud nii palju lapsi, et Ralfile lasteaikoha saamiseks tehti avaldus igaks juhuks juba ära. „Hetkeks, mil emapalk lõpeb, peaks lasteaikohat kindlasti olemas olema, et ema saaks tööle tagasi minna,“ lausub Otepää suusamuseumi juhatajana töötanud Jana Mae kinnitades, et ka riigi ja omavalitsuste koostöökava uute lasteaikohade ehitamiseks on üks hea asi, mis elluviimisel Eesti rahva püsimisele kindlasti hästi mõjub.

Peep Lillemägi

Lühidalt

Narva ootab
turiste Venemaalt

Narva linn osales neljandat aastat järjest rahvusvahelisel turismimesisil «INWETEX – CIS TRAVEL MARKET 2008», mis toimus 1.-3. oktoobrini Peterburis Lenexpo messikeskuses. Narvat esindasid messil Narva Linna Arenduse ja Ökonoomika Amet, hotell „Inger” ja turismifirma „Heino tours”.

Messil osalesid reisikorraldajad, turismifirmad, kindlustusfirmad, hotellid, assotsiatsioonid, kohalikud rahvusorganisatsioonid ning avaliku informatsiooni vahendajad.

Turismimesisil osalemise põhi-eesmärgiks oli info jagamine Narva linna vaatamisväärsustest, uutest meelelahutuskohtadest, majutus- asutustest ja kultuurisündmustest Peterburi potentsiaalsetele turistidele ja turismifirmadele ning teistele messi külastajatele. Samuti oli tähtis Narva erinevate turismitrukkide jagamine ja info edastamine puhkuse veetmise võimaluste kohta meie regioonis.

Narva messistendi külastas ligi 1500 tavainimest, kellest vähemalt pooled olid potentsiaalsed reisiühilised, ning üle saja reisikorraldaja tundis suurt huvi linna vastu eesmärgiga tulevikus korraldada turismireise Narva.

FOTO: SCANPIX

Väldime kevadisi
kulupõlenguid

Hoidmaks ära kulupõlengutega kaasnevat varalist ja keskkonnanahku, tuleb maavalduste korrastamist alustada sügisel, kuni on võimalik viimast korda niita õuealad ja suuremad heinamaad.

Vältimaks kulupõlengutest tekki- vat keskkonnanahku ning ohtu inimestele elule ja varale, kutsub Ida-Eesti Päästkeskus maaomanikke korrastama oma maavaldused juba sügisel. „Kes sügisel on oma valduste niitmisega hoolas, sel kevadel maja ümbrus korras ning elu turvalisem,“ ütles päästkeskuse järelevalveteenistuse juht Rivo Neuhaus.

Käesoleval aastal on Eestis aset leidnud ligi 2000 metsa- ja maastikutulekahju, millest enam kui neljandik Ida- ja Lääne-Virumaa piirkonnas. Kolme viimase aasta jooksul on taolistes tulekahjudes hävinenud 140 hoonet ehk ligi kolm kula. Hukkunud on kuus inimest, neist üks tänavu.

Hooletult tehtud lõkkest puhkenud kulutulekahjus sai tänavu Lääne-Virumaal vigastada üks inimene ning hävines üks hoone, Ida-Virumaal sai kahjustada kolm hoonet.

Gurmaanist turundaja

Järgmistel kohalikel valimistel Rakveres kandideeriv Erkki Laidinen on mitmekülgne mees. Põhitöö reklaami ja turunduse kõrval on tema suureks hobbiks kokkamine ning ta toimetab internetiportaali Kokaraamat.ee.

Portaali toimetab Laidinen oma vabast ajast ja rahast juba kaheksandat aastat. Aga ta ei ole ainult teoreetik. „Aeg-ajalt katsetan ka ise uusi ja huvitavaid roogasid. Mõni aeg tagasi õnnestus hankida ja valmistada sellist delikatessi nagu paneeritud oina munad. Tõeliselt hõrk liha,“ räägib Laidinen.

„Maitselt kõige lähema võrdluse võiks tuua ehk kanafileega, aga liha-kiudusid ei ole tunda. Mõnes võib sel-

Lähtudes oma pikaajalistest kogemustest soovitan firmadel mitte kergekäeliselt eelarves turunduse- ja reklaamikuluseid kärpida.

line toit tekitada vastumeelsust, aga eks need toiduasjad olegi rohkem kõrvade vahel kinni. Samuti võib mõnes tekitada vastikust piim, et mõtle, kus kohast see tuleb – lehma, tassis,“ öudne,“ räägib Laidinen.

Palju sõltub ka kodust ja sellest, mida kodus süüa tehakse. Kui lapsepõlves maitsemeeli mitmekülgsete roogadega ei arendata, siis hilisemas elus jäävadki paljud maitsed võõraks.

Öökapi kokaraamat

Laidineni öökapi raamatuks on tavaliselt mõni kokaraamat. Aga ta ei soo-

FOTO: REFORMIERAKOND

Erkki Laidinenile meeldib süüa teha ja oskusi teistegagi jagada.

vita seda, sest see paneb külmkapi uksehinged proovile. Mehe jaoks on alati raamatud „moes“ olnud. Kokaraamatute kõrval on huvitavateks raamatuteks tuntud inimeste elulood. Kolm viimast elulooraamatut on olnud Mahno, Gagarini ja Trotski elulood. „Üldse on huvitav teada saada, kuidas oli tegelikult,“ räägib Erkki Laidinen.

Koolis õppis Erkki sideerialal. „Tegelenud olen ka ehitusega. Kui olid veel kooperatiivid, sai kolm maja katuse alla pandud. Müügi, turunduse ja reklaamiga alustasin müüjaame-

Erkki Laidinen

- Vanus: 43
- Sündinud Tallinnas, Rakveresse tuli elama 2001. aastal
- Abielus
- Hobi: kokkamine

tis. Olen olnud ehitusmaterjalide kaupluse juhataja, müügiesindaja, turustusjuht. Töötanud aasta Läti Vabariigis firma konsultandina impordi ja turunduse organiseerimise alal,“

Egle Tiitsmaa aitab Tamsalus abivajajaid

Kevadel valisid Reformierakonna Tamsalu piirkonna liikmed piirkonnajuhiks Egle Tiitsmaa, kes töötab maapiirkonna eakate- ja puudega inimeste koduhooldajana.

Egle Tiitsmaa sõnul on sotsiaaltöö väga vajalik. „Kahjuks on see üks valdkond, mida ei väärtustata veel piisavalt,“ sõnab Egle ja on kindel valitud eriala vajalikkuses ning tulevikuperspektiivis. Samuti on ta veendunud, et eakaid ja abivajajaid lisandub meil iga aastaga ning vajadus sotsiaaltöötajate järele pigem suureneb kui väheneb. „Seda enam, et sotsiaaltöökas ei sobi mitte igati. Kannatlik meel ja pingetaluvus selles töös on enam kui vajalik, mistõttu ehk paljud ei jää sotsiaaleriala peale pidama,“ sõnab Egle Tiitsmaa.

Huviks autod

Noorele inimesele kohaselt kuulub Egle lemmikute hulka väärt kirjan-

dus ja hea muusika, samuti ei jäta teda külmaks autode hingeelu. Tütarlapse kohta kummalise hobi kommentaariks on ta ise öelnud, et tänapäeval peab kõigega kursis olema.

Egle tee poliitika juurde on samuti olnud lihtne ja loomulik. Veidi enam kui aasta tagasi astus Egle Reformierakonda ja on seniajani poliitikal vaikselt silma peal hoidnud. „Nüüd on aeg ja võimalus midagi kasulikku teha ka oma koduvalla jaoks,“ sõnab Egle Tiitsmaa. Tal on kindel veendumus, et igaühel meist on kohustus valimistel oma sõna sekka öelda. „Peab olema oma seisukoht ja kindlasti ei ole õige see, kui peidame ennast „mind ei huvita“ maski taha,“ lisab ta.

Noored poliitikasse

„Esialgsete tähelepanekute kohaselt saan öelda, et Tamsalu piirkonna noored ei huvitu poliitikast, veelgi enam, sellesse suhtutakse tõrjuvalt,“ sõnab ta kahetsusega. Samuti on Egle veen-

tustustab Erkki oma erinevaid töökohti.

Turundus ja reklaam on Erkki jaoks väga huvitav ala, mis pakub pidevalt vaheldust. Iga klient ja iga töö on unikaalne. Turunduse ja reklaamiga on ta tegelenud viimased 15 aastat. Hetkel tegutseb turundusnõustajana, kujundab reklaame, trükiseid ja teeb pea-aegu kõiki töid, mis võivad mahtuda sõna reklaam ja trükk alla.

Reklaami peab tegema

Laidineni tööd mõjutab kindlasti ka majanduslangus. Tema hinnangul tekitab majanduslangus siis, kui miljonid inimesed samaaegselt pidurdavad tarbimist. Samuti on hakanud paljud firmad samaaegselt vaatama üle oma kulutusi ja koondama töötajaid. Käimas on suur kokkuvõidukampaania. „Aga seda kõike on olnud võimalik teha juba mitme aasta jooksul ja sujuvalt. Näiteks kindlasti on makstud paljudes asutustes ja firmades palka kahele-kolmele inimesele, kui sama töö teeks ära üks inimene või makstud kolme inimese palka ühele ebakompetentsele, kes ei tee korralikult oma töödki,“ räägib Laidinen. Loomulikult tuleb paljudel nüüd lõpuks eelarved põhjalikult üle vaadata, aga seda tuleb teha kogu aeg.

„Lähtudes oma pikaajalistest kogemustest soovitan firmadel mitte kergekäeliselt eelarves turunduse- ja reklaamikuluseid kärpida või üldse välja jätta, sest reklaami võib vaadelda ka kui kommunikatsiooni potentsiaalsete või olemasolevate klientidega, kes ilma selleta ei teakski, et neile vajalik firma, teenus või kaup olemas on,“ selgitab kokkuvõiduga turundusspetsialist.

„Usun, et paljudis firmasid, kes majanduslanguse perioodil turundus- ja reklaamikuluseid üldse ei tee või liigselt kärbib, ei ole enam järgmiseks majandustõusuks olemas,“ lõpetab Erkki Laidinen. **JETI**

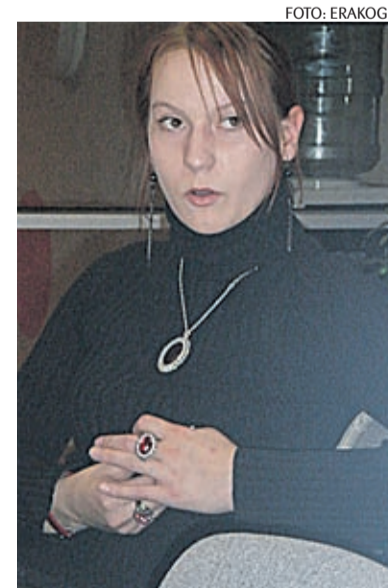

FOTO: ERAKOGU

Egle Tiitsmaa

- Sündinud 12. augustil 1988. aastal
- Lõpetanud Tamsalu Gümnaasiumi
- Jätkab õpinguid Lääne-Virumaa Rakendusõppesõltumise sotsiaaltöö eriala II kursusel

dunud, et noorte vaba aja veetmise võimalused maal on suhteliselt piiratud. Tamsalu vallas on olemas küll suurepärased sportimisvõimalused, kuid kõigile ei ole spordihoones käimine meeltemööda.

Aktiivsus viib edasi

Egle Tiitsmaa hinnangul võiks vaba aja sisustamiseks korraldada erinevaid üritusi, kaasates noori huvitavaid poliitikuid ja seda kõike ikka selles, et noori rohkem poliitikaga kursis viia. „Passiivsus võib küll popp olla, kuid oma riigi saatuse otsustame ju lõppude lõpuks ikkagi meie, tänased noored,“ kinnitab Egle, olles veendunud poliitikamaastikul orienteerumise oskuse vajalikkuses. Tema sõnul on poliitika enese täiendamiseks ja silmaringi avardamiseks suurepärase väljund. „Ehk aitaks läbimõeldud ürituste korraldamine noori ja poliitikat lähendada...“ räägib Egle.

Taimi Samblik

